

YABANCILAR VE/VEYA TÜRKİYE MUKİMİ OLMAYAN GERÇEK KİŞİLERLE YAPILAN İŞLEMLERE İLİŞKİN TAHSİLAT VE ÖDEMELERİN FİNANSAL KURUMLAR ARACILIĞIYLA YAPILMA ZORUNLULUĞU KALDIRILDI

23/07/2022 tarihli ve 31901 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 540) ile tahsilat ve ödemelerin finansal kurumlar aracılığıyla yapılmasına ilişkin değişiklik yapılmıştır.

Bilindiği üzere 459 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL’yi aşan tutardaki tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar (**bankalar, ödeme kuruluşları ve PTT**) kanalıyla yapmaları zorunludur.

Tebliğde tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar; fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, serbest meslek erbabı, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlar, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler ve vergiden muaf esnaf olarak tanımlanmıştır.

Aynı Tebliğin “4.2.” bölümünde tevsik zorunluluğunun istisnaları mevcuttur. 540 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bu istisnalara yenisi eklenmiş, tevsik zorunluluğu kapsamında olanların tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin finansal kurumlar aracılığıyla yapılması zorunluluğu kaldırılmıştır.

Bu imkândan yararlanmak için düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikinin sağlanması zorunludur.

Saygılarımızla
VİZYON GRUBU

EK:

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 540)
- 459 Sıra No Tebliğin Son Hâli

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)’ndan:

**VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 459)’NDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SIRA NO: 540)**

MADDE 1- 24/12/2015 tarihli ve 29572 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)’nin “4.2. Kapsamda Olmayan Tahsilat ve Ödemeler” başlıklı bölümüne (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikinin sağlanması zorunludur.)”

MADDE 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2015 Resmî Gazete Sayısı: 29572

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO: 459)

1. Giriş

Vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayı, belli kurumların kayıt ve belgeleri yardımıyla tespit etmek ve böylece kayıt dışılığı önlemek amacı doğrultusunda tahsilat ve ödemelerde tevsik zorunluluğu getirilmesi bu Tebliğin konusunu teşkil etmektedir.

2. Yetki

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde Maliye Bakanlığına mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini bankalar, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme yetkisi verilmiştir.

Vergi Usul Kanununun yukarıda belirtilen hükmünün Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yapılan düzenlemeler aşağıda yer almaktadır.

3. Tanımlar

Bu Tebliğde geçen;

a) Aracı finansal kurum: Bu Tebliğ uygulaması bakımından tahsilat ve ödemelere aracılık eden 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan bankayı, 29/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşlarını ve 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini,

b) Ödeme: Nakit ve her an kullanıma hazır banka varlığından oluşan ödeme mevcudundaki azalışı,

c) Tahsilat: Nakit ve her an kullanıma hazır banka varlığından oluşan ödeme mevcudundaki artışı,

ç) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar: Bu Tebliğ uygulaması bakımından, Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarları, serbest meslek erbabını, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarları, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçileri, vergiden muaf esnafı,

d) Tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlar: Bu Tebliğ uygulaması bakımından tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar dışında kalanları

ifade eder.

4. Tevsik Zorunluluğunun Kapsamı ve Tutarı

4.1. Kapsam ve Tutar

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.

Bu kapsamda örneğin;

- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,
- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,

- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin

belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

(Ek paragraf:RG-9/6/2017-30091)⁽¹⁾ Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

4.1.1. Aynı Günde Aynı Kişi veya Kurumlarla Yapılan İşlemler

Aynı günde aynı kişi veya kurumlarla yapılan işlemlerin toplam tutarının bu Tebliğin (4.1.) bölümünde belirlenen haddi aşması durumunda, işlemlerin her biri işlem bazında belirlenen haddin altında kalsa bile, aştığı işlemten itibaren işleme konu tahsilat ve ödemelerin de aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması zorunludur.

Örnek: Tevsik zorunluluğu kapsamında olan (A) A.Ş., aynı gün içerisinde (B) Ltd. Şti.’nden sırasıyla 1.000 TL, 3.000 TL, 3.500 TL ve 500 TL tutarında ayrı ayrı mal alımları gerçekleştirmiştir. Tevsik zorunluluğu kapsamında olan (A) A.Ş.’nin (B) Ltd. Şti.’nden aynı günde yaptığı mal alımları toplamı 3.500 TL’lik alımla 7.000 TL’lik haddi aştığından, son iki işleme ait tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması gerekmektedir.

Söz konusu tahsilat ve ödemelerde tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda (A) A.Ş. ile (B) Ltd. Şti.’ne ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.

4.1.2. Kısım Kısım Yapılan Tahsilat ve Ödemeler

Tahsilat ve ödemeye konu işlem tutarının tevsik zorunluluğu kapsamında bu Tebliğin (4.1.) bölümünde belirlenen haddi aşması halinde, bedelin farklı tarihlerde kısım kısım ödenmesinde işlemin toplam tutarı dikkate alınacak ve her bir tahsilat ve ödeme, tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla gerçekleştirilecektir.

Örnek: Serbest meslek erbabı (C), (D) A.Ş.’ye bir yıl süreyle vereceği hizmet karşılığında 12.000 TL alacaktır. Aralarındaki anlaşma gereği (D) A.Ş., hizmet bedelini 1.000 TL’lik taksitler halinde ödeyecektir. Bu durumda serbest meslek makbuzunun, taksitlerin ödendiği tarihlerde 1.000 TL üzerinden düzenlenmesi tevsik zorunluluğunu ortadan kaldırmayacak, sözleşmenin toplam tutarı

belirlenen haddi aştığından kısım kısım yapılan her bir tahsilat ve ödeme de aracı finansal kurumlar kanalıyla tevsik edilecektir.

Söz konusu tahsilat ve ödemelerde tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda serbest meslek erbabı (C) ile (D) A.Ş.'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.

4.2. Kapsamda Olmayan Tahsilat ve Ödemeler

a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bunlara ait döner sermaye işletmelerinin işlemlerine konu tahsilat ve ödemelerin,

b) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda tanımlanan sermaye piyasası aracı kurumlarında yapılan işlemlere konu tahsilat ve ödemelerin,

c) 11/8/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 89/14391 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda tanımlanan yetkili döviz müesseselerinin yapacakları döviz alım satım işlemlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

ç) Tapu sicil müdürlüklerinde gerçekleştirilen işlemler karşılığında yapılan tahsilat ve ödemelerin,

d) Noterlerde gerçekleştirilen işlemler karşılığında yapılan tahsilat ve ödemelerin,

e) 5018 sayılı Kanunda yer alan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, kanunla kurulan diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan ve işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşlar veya bunlara ait veya tabi diğer müesseseler tarafından yapılan ihale işlemlerine ilişkin yatırılması gereken teminat tutarlarına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

f) **(Ek:RG:12/2/2016-29622)** 6362 sayılı Kanun uyarınca kurulan Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde yer alan Kıymetli Madenler Piyasasında işlem yapma yetkisi verilenlerin, faaliyet konuları kapsamında yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

g) **(Ek:RG-1/4/2017-30025)** Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler tarafından; 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre kurulmuş olan toptancı hallerinde faaliyet gösteren tüccar, üretici, üretici örgütleri ve komisyonculara yapılan sebze ve meyve, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, su ve su ürünleri, bal ve yumurta gibi diğer gıda maddeleri, kesme çiçek ve süs bitkileri satışları ile söz konusu yerler dışında yapılmakla birlikte

anılan Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında bildirim tabi tutulmuş satışlara ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

ğ) (Ek:RG-9/6/2017-30091) Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilere ait ürünlerin, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamında kurulan ticaret borsalarına mezkur Kanununun 46 ncı maddesinde belirtilen süreler dahilinde tescil ettirilerek gerçekleşen satışlarına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

h) (Ek:RG-23/7/2022-31901) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikinin sağlanması zorunludur.),

aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

4.3. Diğer Hususlar

Bu Tebliğ kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunlu bulunan tahsilat ve ödemelerin bu kurumlarca mevzuatlarına göre düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı vb.) tevsiki zorunludur.

Tevsik zorunluluğu kapsamında yapılan işlemler için aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler yapılan işlemi değil o işleme ilişkin tahsilat veya ödemeyi tevsik etmektedir. Dolayısıyla tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması, bu zorunluluğu ortaya çıkaran işleme ilişkin olarak Vergi Usul Kanununda yer alan belgeleri düzenleme zorunluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

5. Ceza Uygulaması

Tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunluluğuna uyulmaması durumunda ilgililere Vergi Usul Kanununda yer alan cezalar tatbik edilir.

6. Yürürlük

Bu Tebliğ 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.

(1) Bu değişiklik 1/7/2017 tarihinde yürürlüğe girer.

	Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	24/12/2015	29572
	Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	23/7/2022	31901
2.		
3.		